

GLADIIRIS

57

ČZS — ZÁKLADNÍ SPECIALIZOVANÁ ORGANIZACE
PĚSTITELŮ MEČÍKŮ A KOSATCŮ V NOVÉM JIČÍNĚ

GLADIRIS

ROČNÍK XVI

ČÍSLO 57

BŘEZEN 1984

Neprodejně, zdarma

*pro vlastní potřebu svých členů vydává základní specializovaná
organizace pěstitelů mečíků a kosatců ČZS
se sídlem v Novém Jičíně.*

Řídí redakční rada ve složení

*Miroslav Benda, RNDr. Leonard Rýznar, PhDr. Peter Repčík,
Josef Heroudek, ing. Břetislav Mičulka, Vlastimil Novák.*

Povoleno ONV v Novém Jičíně č. 403/16 — 391/82.

*Vytiskly Východočeské tiskárny, n. p., provoz 20,
Hradec Králové*

OBSAH

	Strana
Vstříc VII. sjezdu ČZS	2
Registrace a tvoření názvů mečíků	3
Florida Flame	6
Rozšíříme kód u čs. amatérských mečíků	7
Výsledky testování mečíků 1983	8
Evidence novošlechtěných československých gladiol	9
Anketa GLADIRIS 1983	20
Něco o pěstování kosatců	21
Nové informace o narcisech	22
Na návštěvě u kronikáře	24
Moderní publikace	26
Pěstování mečíků z brutů zakoupených na výstavách mečíků	27
Balada o mečíkáři	28
Společenská kronika	28

VSTRÍC VII. SJEZDU ČZS

Jan Pítr

Na 8. a 9. prosince letošního roku je svolán v pořadí již VII. sjezd ČZS, který opět zhodnotí činnost všech složek svazu a vytyčí další úkoly a cíle v práci svazu. Český zahrádkářský svaz je jednou z nejmasovějších složek Národní fronty. Svaz nejvhodnějším způsobem zajišťuje využívání volného času našich občanů. Zahrádkářská činnost nejen umožňuje zdravý pohyb na čerstvém vzduchu, ale napomáhá celkovému harmonickému rozvoji osobnosti a navíc přináší užitečné hodnoty celé jeho rodině, mnohdy i příbuzným a tím i celé společnosti.

Činnost ČZS je velmi rozmanitá a je velkým přínosem pro naši společnost. Svědčí o tom desetitisíce odpracovaných brigádnických hodin v akci Z, v zemědělství, při údržbě místní zeleně a na celkovém zlepšování dnes tolik diskutovaného životního prostředí. Rozhodující úlohu však sehrává ve výrobě ovoce, a to jak jaderovin, peckovin i bobulovin. Nákup tohoto ovoce od členů svazu činí více než 50 procent celkového výkupu v ČSR. Bez dodávek takového množství byla by naprosto ohrožena průmyslová výroba ovocných produktů. Zanedbatelná není ani výroba zeleniny pro potřebu vnitřního trhu.

Nezastupitelnou úlohu sehrává ČZS při tvorbě a udržování místní zeleně, čímž podstatnou měrou přispívá ke zlepšování životního prostředí nejen samotných zahrádkářů, ale všech našich občanů. Zanedbatelný není ani podíl členů našeho svazu na celkové estetizaci vesnic, sídlišť i celých městských aglomerací. Tento strohý výčet jen zvýrazňuje velikou a zodpovědnou úlohu našeho svazu.

V závěru roku 1963 a v prvních měsících letošního roku probíhaly výroční členské schůze základních organizací, které hodnotily dosažené výsledky a přijaly další úkoly pro práci každé organizace. Kriticky bylo poukazováno na řadu přežívajících nedostatků jak v práci organizací, tak v národním hospodářství, kde se stále nedaří pružně reagovat na potřeby zahrádkářů a přispívat tak k zajišťování lepších výsledků pro zdravou výživu našich obyvatel. Není úkolem tohoto příspěvku vypočítávat nedostatky, s nimiž se při naší práci neustále potýkáme. Přesto si myslím, že je potřebné na ně poukázat a vznést je na vyšší svazové orgány, aby se dostaly na pořad jednání sjezdu. K tomu účelu ustavil ústřední výbor několik komisí, které mají zpracovat jednotlivé připomínky do sjezdových materiálů. Též naše závažné připomínky, které jsme tlumočili na výroční schůzi, budou okresním výborem ČZS v Novém Jičíně posouzeny a předány na ÚV. Je to náš malý příspěvek k efektivnímu jednání sjezdu a účinným závěrům.

Sjezdové jednání je možno podpořit celou řadou akcí, především zapojením do soutěže „Rozkvele ulice“. Vyzýváme proto všechny naše členy, aby svým příkladem v místě svého bydliště upoutali pozornost svých sousedů i ostat-

ních občanů na hezky upravenou a květy hýřící zahrádku či předzahrádku. K lákavému pohledu na rozkvetlou ulici však nepřispívá jen zahrádka, ale také barvy květů různých květin na oknech a balkónech. Jak příjemné a milé by bylo naše okolí, kdyby na ulicích bylo více zářivých květů a svěží zeleně. Udělejme proto vše, co je v našich schopnostech a možnostech pro zlepšení životního prostředí a vytvoříme důstojný rámec pro nadcházející jednání VII. sjezdu ČZS.

Registrace a tvoření názvů mečků

Petr Mírnánek

Jistě jste si všimli, že v minulém roce byly v našich zpravodajích otištěny dva návrhy pro registraci mečků sestavené ing. Míčulkou. Původní návrh byl otištěn ve Svete Gladiol č. 1/83. K tomuto návrhu byly vzneseny připomínky některých šlechtitelů. Otázky s tím související jsme řešili několikrát na výborové schůzi, na schůzi šlechtitelské komise i redakční rady. Byla též svolána společná schůze zástupců výborů obou sesterských organizací ZSO Gladiol a GLADIOL KLUBU. Každé jednání vnášelo do návrhu nové principy přínosné i rozporné. Na základě připomínek výbor naší ZO souhlasil s tím, aby se registrace rozeběhla ve smyslu návrhu ze zpravodaje č. 55, ale s tím, že tato bude postupně upravována. Vystala také potřeba, aby registrace byla nejen národní, jak jsme původně zamýšleli, ale aby byla nadnárodní, to znamená prováděna na federálním principu, a nesla název „Československá registrace mečků“. Tento návrh se jeví jako přijatelný a byl na podzimní schůzi výboru zařazen do pracovního plánu ZSO. Znamená to, že uzávěrka registrace pro rok 1984 se stanovila do 15. ledna 1984 a seznam registrovaných kultivarů je v dnešním čísle a dalším čísle našeho zpravodaje. Seznam bude automaticky předán k otisknutí i slovenské SZZ Gladiol Klub, která je společným zakladatelem nové registrace. ZSO Dagla Praha a SZZ Gladiolus-Iris Bratislava se zatím k registračním návrhům, jež jim byly minulého roku v srpnu předloženy k posouzení, nevyjádřily, ale předpokládáme, že se k tomuto novému kvalitativnímu kroku v organizaci a evidenci novošlechtěných mečků připojí. Registrace je otevřena libovolným organizacím, zabývajícím se novošlechtěním mečků v ČSSR.

Problematika registrace a tvoření nových názvů je určena šlechtitelům, kteří již své výpěstky introdukují. Proto se může ostatním pěstitelům zdát málo důležitou a snad komplikovanou a nezáživnou záležitostí. Význam registrace však ocení pěstitelé, kteří se teprve šlechtiteli stávají a stojí před problémem, jak své výpěstky pojmenovat a zajistit jim náležité záruky. Hlavním účelem registrace je přijetí názvu kultivaru registrační autoritou a zařazení do registru, čímž je zajištěn a ustálen navrhovaný název. Je třeba, aby název kultivaru byl jednotný, přesný, neměnitelný, gramaticky přijatelný a srozumitelný. Registrační autoritou může být kterákoliv organizace pověřená touto činností se souhlasem zainteresovaných organizací. Může být národní (v našem případě), nebo mezinárodní (při NAGC). Registrační autority by měly sestavit a zveřejnit úplné seznamy názvů kultivarů, a to těch, které se pěstují i těch, které mají historický význam, tedy názvy předků existujících cv. Předpokládáme, že kompletní seznam čs. kultivarů mečků bude vyhotoven ještě před otevřením plánované výstavy mečků v Hradci Králové 1985.

S pojmenováním rodů, druhů, a později kultivarů, byly problémy i v minulosti. Proto sestavila Mezinárodní komise pro botanickou nomenklaturu (Stockholm 1953) Mezinárodní kód nomenklatury pro pěstované rostliny. Kód byl několikrát v dalších letech přepracován a doplňován. Naposled v roce 1980. Kód z tohoto roku je mezinárodně přijatý, z čehož vyplývá, že i my se musíme při tvorbě nových názvů držet příslušných principů a ustanovení. Větší část Kódu se zabývá ustálením a prioritou názvů rodů a druhů, což především zahrnuje kaktusáče, skalničkáče, a pěstitele orchidejí, pěstující původní, nehybridní přírodní flóru (latinské názvy).

Naše mečíky jsou mnohonásobné mezidruhové hybridy. Mezinárodní termín kultivar je odvozený od anglického — cultivated variety. Ekvivalentní český název je **odrůda**, slovensky — **sorta**. V textu názvy kultivarů vyznačujeme tak, že často používáme zkratku cv., kterou zařazujeme bezprostředně před samotný název, nebo název označíme jednoduchými uvozovkami, nikoliv dvojitými, které se běžně používají k označení přímé řeči. V tištěném textu musí být patrné, že se jedná o název. Proto používáme velkých písmen, nebo jiného typizovaného písma.

Za nový kultivar je možno považovat každý výsledek selekce, jenž vykazuje dostatečné odchylky od kultivaru rodičovského. Novým kultivarem může být i klon vzniklý z jediného jedince nepohlavním rozmnožováním. Soubor podobných kultivarů se může označit jako — skupina. Tvorbu názvů kultivarů předepisují články Kódu č. 30—33.

čl. 30. Nový název kultivaru má být přednostně tvořen z jednoho, nebo dvou slov a nemá mít více než tři slova.

čl. 31: Nové názvy kultivarů jsou neplatné, jestliže budou zveřejněny v následující formě: jako botanické, nebo obecné jméno rodu (*Gladiolus*), nebo obecné jméno druhu (*papilio*, *primulinus*, atd.). Též názvy kultivarů hybridního původu vzniklé spojením částí latinských přívlastků druhů rodičovských rostlin.

čl. 31 A: Tento článek důrazně doporučuje vyhnout se názvům v následující formě:

- a) názvům složených ze zkratk, číslic, nebo písmen, pokud to nevyžaduje ustálená zvyklost,
- b) názvům začínajícím určitým gramatickým členem (předložkou, spojkou, částicí, nebo zájmenem),
- c) názvům z vlastních jmen obsahujících zkratku (Mc). Výjimkou je zkratka L a Mrs (angl. Lady, Missis),
- d) názvům obsahujícím formy oslovení, pokud to nevyžaduje národní zvyklost,
- e) názvům složeným z příliš dlouhých slov,
- f) názvům zveličujícím přehnaně vlastnosti kultivaru,
- g) názvům označujícím vlastnost, nebo vlastnosti společné pro určitou skupinu příbuzných kultivarů. Přijatelné jsou názvy, které vyznačují vlastnosti charakteristické (přídavná jména),
- h) názvům, které by se mohly pravděpodobně zaměnit s názvy již existujícími v téže, nebo velmi příbuzné třídě,
- i) názvům zahrnujícím slova: kříženec, hybrid apod.,
- j) názvům, ve kterých je začleněno obecné jméno dané rostliny.

čl. 32: Při převádění názvů kultivarů do cizojazyčné literatury se má dát přednost jejich nezměněnému znění. Může se však přepsat nebo i přeložit (Med = Honey). Přepis, nebo překlad se pak považuje za původní název v jiné formě.

- čl. 33—34: Název kultivaru je oprávněný, pokud je platně zveřejněný, nebo přijatý registrační autoritou. Názvy kultivarů, které jsou v rozporu s doporučeními Kódu, nejsou z toho důvodu oprávněné.
- čl. 39: Zveřejnění názvu kultivaru je platné jen tehdy, pokud je doprovázeno popisem, nebo odkazem na dřívější zveřejnění.
- čl. 41: Zveřejnění názvu kultivaru je neplatné, pokud k němu došlo proti výslovnému přání šlechtitele.
- čl. 42: Název kultivaru není platně zveřejněný a musí být zamítnut, pokud kultivar, ke kterému se název vztahuje, neexistoval ani neexistuje.
- čl. 50: V jedné třídě kultivarů se může jeden stejný název použít jen pro jediný kultivar. Později by se neměl znovu použít.

Pro naši registraci byl dohodnut tento postup:

Šlechtitelé zašlou své seznamy nabízených novinek registrátorovi k posouzení názvu do 15. ledna roku introdukce. Na to jim zašle registrátor příslušný počet přihlášek, které šlechtitelé vyplní a vrátí registrátorovi do konce února téhož roku k definitivnímu zařazení do registru. Vhodné by bylo, aby šlechtitelé sestavovali seznamy až po dohodě s registrátorem, aby se tak zamezilo případným nedorozuměním a nutným změnám jmen svých novinek. V případě, že budou v jednom roce podány dva návrhy na stejný název, má prioritu název zasláný dříve k registrátorovi. Z tohoto důvodu mohou být návrhy na pojmenování nových kultivarů zaslány již 12 měsíců před danou uzávěrkou.

Principy pro preferované výstavní čs. kultivary

Mnoho pěstitelů nemá dokonalý přehled o kvalitách jednotlivých kultivarů z různých důvodů. Tento přehled je potřebný všem pěstitelům v přípravě a něm přehledu čs. amatérských novošlechtění zajistit.

Kvalitní odrůdy budou proto považovány za výběrové, a v seznamu budou odlišně označeny. Pro získání preference navrhuje šlechtitelská komise tyto zásady:

1. Za úspěšné testování získává nový kultivar body, a sice:

za hodnocení výborný	8 bodů
za hodnocení velmi dobrý	4 body
za hodnocení dobrý	2 body

 (viz zpravodaj Gladiris č. 51 str. 5).
2. Za 1.—15. místo v anketě Gladiris získá kultivar 15—1 bod.
3. Za vyhodnocení na výstavách organizovaných ZO ČZS a ZSS specializovaných na pěstování mečíků se запиše na konto daného kultivaru za první místo 8 bodů, za druhé místo 4 body, za třetí místo 2 body. K započítání bodů je nutné, aby vyhodnocení z výstav bylo publikováno v některém odborném zpravodaji.
4. K získání **preference** je třeba získat nejméně 24 bodů.

Zaručení kvality introdukovaných kultivarů

Registrátor nemá právo hodnotit kvalitu nových kultivarů. Je však v zájmu každého šlechtitele, aby introdukoval jen výpěstky, které podle vlastního svědomí považuje za šlechtitelský úspěch. Introdukované výpěstky by měly být zdravé, a v dostatečném množství hned v prvním roce introdukce, což

je jeho zájem. Je žádoucí, aby pěstitelé, kteří introdukují, zabezpečili předvedení svých výpěstků veřejnosti na výstavách, pokud možno před introdukcí. Pěkný katalog ještě nemusí znamenat, že odrůdy, které se v něm nabízejí, odpovídají plně popisům. O kvalitě nového kultivaru rozhoduje především jeho životaschopnost, rozšíření, časté vystavování a též anketa Gladiris. Kultivary, které nebudou mít dobré vlastnosti, se ze zahrádek pěstitelů rychle vytratí. Šlechtitelé nabízející mnoho balastu za neúměrné ceny, neujdou oprávněné kritice pěstitelů, i když, jak známo, kritizovat je snadnější než něco opravdu kvalitního vyšlechtit. Nové výpěstky, které nebudou v sortimentu pěstitelů po 4—5 letech zastoupeny, nebudou také znovu do registru zařazovány.

Registrace může splnit svůj účel jen tehdy, když nebude klást šlechtitelům žádné podružné překážky, bude jednoduchá a účinná. Měli by se na ní podílet nejen členové zakládajících organizací, ale komplexně podchytit všechna amatérská novošlechtění v ČSSR. Jedině tehdy budeme moci říci, že tato významná akce splnila svůj účel.

Jak z úvodu tohoto příspěvku vyplývá, podíleli se na konečné formulaci „Pravidel registrace“, otisknutý ve zpravodaji č. 55 na straně 3 mimo ing. Mičulky Břet. též další šlechtitelé a výbor ZSO GLADIRIS.

FLORIDA FLAME- mečík tolerantní vůči fusáriu

Ing. Břetislav Mičulka
(Horst. Sci. 1981)

Fusarióza je jednou z nejvážnějších chorob mečíků. Je způsobována (specializovanou zvláštní) formou houby *Fusarium oxysporum*. Je známo, že různé odrůdy mečíků jsou rozdílně odolné, a že některé podmínky pěstování zvyšují nebezpečí napadení, jako je např. nadměrné hnojení dusíkatými hnojivy, v amonné formě (síran amonný, ale i hnůj). Tato choroba se nejvíce rozšiřuje při vyšších půdních teplotách, a proto je hodně nebezpečná v teplejších oblastech. Zvlášť nebezpečná je ve státě Florida v USA, kde běžné červené odrůdy mečíků, jako je Valeria, Oscar a Victory, nebylo možno vůbec pěstovat. Z toho důvodu tam bylo započato se šlechtěním, zaměřeným na odolnost proti této chorobě.

V tomto programu G. J. Wilfret vyšlechl odrůdu Florida Flame, která byla selektována v r. 1972 z kříženců semenáče VBL-047 × Follies Ber-

gere. Mateřský klon VBL-047 je výsledkem šlechtitelské práce známého dr. R. Magieho, který započal s tímto programem již v r. 1947. Tento klon je tolerantní vůči fusáriu, má tmavě červené květy a přímé a pevné klasy. Odrůda Follies Bergere byla vyšlechtěna v r. 1969 F. Paddingem, má šarlatové květy, zvlněné petály, vysoký, rovný vrůst a schopnost rozkvétat, i když jsou klasy řezány ve stádiu uzavřených pupat.

Florida Flame [454] rozkvétá na Floridě za 70—80 dní. Květy jsou trojúhelníkového tvaru s průměrem 10 až 13 cm. Petály jsou šarlatově červené s intenzivnějšími žilkami v hrdle. Poupata jsou světle červená, prašníky světle purpurové, blizna purpurová. Klasy jsou světle zelené, jemně červeně žilkované, pevné, poněkud zahnuté, 50 cm dlouhé. Mají 14—17 květů pravidelně a poněkud širěji rozložených. Rozkvétá 5—7 pupat a 3—4 pupata ukazují barvu. Výška dosahuje 160 cm. Hlízy jsou tmavě červené se šupinami tříslově zbarvenými. Tvoří průměrně 20—30 pahlízek (brutu).

Protože se jedná o odrůdu, kterou potřebujeme pro šlechtění zdravých mečíků, jistě se brzy objeví zpráva o této odrůdě i u nás.

Rozšíříme kód u čs. amatérských mečíků

Ing. Mičulka Břetislav

V mečíkářské praxi se vžilo popisování velikosti květu a barvy vč. intenzity barvy pomocí číselného kódu se třemi číslicemi. Tento kód je doplňován písmeny pro označování ranosti kvetení. Námítky mohou být proti kódované barevné stupnici (např. obtížné rozlišování barevných tříd 3 a 4, tj. lososová a pink) a málo vhodné třídění hnědavých a kouřových odstínů, přesto se tento systém jinak osvědčuje. Nesourodě však působí spojení číselného kódu se zkratkami pro ranost, které se u nás většinou používají v původní podobě (VE, E, atd.), nebo v českém (VR, R, atd.) po případě slovenském jazyce (VV, V, SV, apod.).

Kromě zmíněných vlastností (velikost květu, barva a její intenzita, přítomnost barevné skvrny a ranost) v poslední době nabyly na důležitosti další vlastnosti, a to zřazení až zkadeření, pevnost až voskovitost květních plátků a v mnoha případech i vůně. Vyskytují se snahy tyto vlastnosti při popisu odrůd uvádět také v určitém kódu. Pro zkadeření je to např. u RNDr. Rýznara stupnice 0R—7R, u voskovitosti stupnice 0W—5W u Mímránka a pro voňavost přidávání písmene V k číselnému kódu ing. Adamoviče, Př. Zorníček doplňuje zavedený kód o dvojjíslí pro kadeřavost a voskovitost (intenzita 1—5). Také barva skvrny v květu je udávána dvojjíslím (RNDr. Rýznar).

Pro dosažení jednotnosti navrhuji:

U československých amatérských odrůd rozšířit používaný kód o uvedené vlastnosti, přičemž i ranost udávat číslicí. Za trojjíslím pro velikost a barvu uvádět další trojjíslí pro zkadeření, voskovitost a vůni, poslední číslicí na sedmém místě označovat ranost. Jednotlivé kódované vlastnosti používat v následujícím pořadí:

- A. Velikost květů dosavadní způsob.
- B. Barva květu dosavadní způsob.
- C. Intenzita barvy a skvrna dosavadní způsob.
- D. Zkadeření květ. plátků pro charakterizování odrůdy bude do-
stačovat šest tříd intenzity s číslicemi 0—5. Pro správné zařazení bude
třeba rozšířit počet uváděných vzorových odrůd:
0 — bez zřazení nebo zkadeření (Oskar).
1 — velmi slabé zřazení nebo zkadeření (Vermilion Beauty).
2 — slabé zřazení, nebo zkadeření (Moon Mirage, Carioca).
3 — střední zkadeření (Christine).
4 — silné zkadeření (Blue Frills).
5 — velmi silné zkadeření (Bicentennial).
- E. Pevnost plátků (voskovitost) pro tuto vlastnost navrhuji čtyři
třídy s číslicemi 0—3. Příklady vzorových odrůd bude třeba doplnit při do-
pracování návrhu. Vytvoření více tříd se jeví u této vlastnosti příliš do-
blematické pro praxi, protože rozdílly nejsou dostatečně výrazné.
0 — měkké plátky (King David, Moon Mirage).
1 — slabě pevné (voskovité) (Oskar, Shell Pink).
2 — středně pevné (voskovité) (Blaze, Color Parade).
3 — velmi pevné (voskovité) (Sculptured Beauty, Bicentennial).
- F. Voňavost květu pro tuto vlastnost navrhuji také čtyři řidy
s číslicemi 0—3.
0 — bez vůně (Oscar).
1 — slabá vůně (Angel's Breath).
2 — střední vůně (Med).
3 — silná vůně (Alfa).

- G. Ranost kvetení navrhuji dosavadní třídění, pouze místo písmen a jejich dvojic použít číslice 1—7.
- 1 — velmi rané kvetení (VE) do 70 dní.
 - 2 — rané kvetení (E) od 71 do 74 dní.
 - 3 — středně rané kvetení (EM) od 75 do 80 dní.
 - 4 — střední kvetení (M) od 81 do 84 dní.
 - 5 — středně pozdní kvetení (LM) od 85 do 90 dní.
 - 6 — pozdní kvetení (L) od 91 do 99 dní.
 - 7 — velmi pozdní kvetení (VL) od 100 a více dní.

Dosavadní způsob udávání ranosti mečků podle délky doby od výsadby do rozkvetení bude třeba postupně nahradit srovnáváním doby rozkvétání hodnocené odrůdy s odrůdou kontrolní, jak uvádí ing. J. Václavík. Jako základní kontrolní odrůda je jím používána velmi raná Salma's First a ranost ostatních odrůd je vztahována k ní. Tento nový způsob by nahradil dosavadní, popř. by prozatím byl používán souběžně se starým způsobem, který v naší amatérské praxi není stejně přesně dodržován.

Jednotlivá trojčíslí kódu oddělovat pomlčkou (ABC—DEF—G). Dále uvádím v několika příkladech nový způsob označování některých známějších odrůd:

- 300-530-1 Bicentennial
- 437-320-5 Color Parade
- 420-212-2 Med

Tento návrh jistě vyvolá rozdílné postoje a připomínky. Proto velmi uvítám vaše připomínky a návrhy na zlepšení.

VÝSLEDKY TESTOVÁNÍ MEČÍKŮ 1983

Test č. 1

437 POETICA, původně značeno: 78-19-01 PP, Popp, EM
(Oscar × Scarlet Cheeks × Ruffled Blaze.

Květ je barvy tmavě oranžově lososové, střed přechází v oranžově červenou a tmavý jazyk téže výraznější barvy. Okraje petálů jsou ve směru dovnitř zřihány krémově až stříbřitě. Tyčinky jsou tmavě fialové.

Jde o mečík s květy klasickými, nepatrně zkadeřenými. Velikost prvního květu naměřena na různých stanovištích rozdílně, a to 9 cm i 14,7 cm. Výška rostliny stabilně 120—130 cm, délka květního klasu 60 cm. Celkový počet pupat 21—23, z toho rozkvétá 8—10 i více. Květy na prudkém slunci a za velmi nepříznivých povětrnostních podmínek rychleji vadnou. Zdravotní stav na všech stanovištích výborný a také tvorba brutu skvělá. Hodnotitelé se v bodovém hodnocení poměrně shodují, nepovažují však tuto novinku za zvláště přínosnou novými vlastnostmi, které od našich nových výpěstků stále očekáváme. Barevně jde o velmi atraktivní mečík.

Hodnotili:

Body:

Vyjádření:

Jan Zorníček, Prešov,
Josef Kabilka, Citonice,
Václav Sochor, Peruc,
M. a A. Bočkoví, Jičín,

64 bodů,
85 bodů,
81 bod,
80 bodů,

nevyjadřuje se pro ani proti
doporučuje pro výstavní květ
nedoporučuje
pro barevnost a zdrav. stav ano.

Celkem přiznáno 77,5 bodu, hodnocení: dobrý.

EVIDENCE NOVOŠLECHTĚNÝCH ČESKOSLOVENSKÝCH GLADIOL

1983

- 299-M AKCENT — Rýz 83 (Amigo × Zuni Boy), hnědočervený, oko jasne sv. červené, stř. zkadeř., 16/6 květů.
- 465-M ANILINA — Mim 83 (Gypsy Rose × Dievčatko), lila růžový, oko žluté, silně zkadeř. a vosk., 120 cm, 8/9 květů,
- 440-L ARIE — Rýz 83 (Stephania × Christine), sv. růžový, zvlněný, jen pro nejteplejší oblasti.
- 392-M BAJKA — Rýz 83 (Zuni Boy × 73-30-05), sv. hnědě růžově bronzový, velmi zkadeř. superexot, 14/6 květů.
- 412-EM BLONDÝNKA — Duj 83 (Shekinah × Yangtze), sv. žlutý s citrón. nádechem, silně zřasený a voskový (ledový), 150 cm vysoký, 26/8 květů.
- 465-LM BOHÉM — Rýz 83 (Blue Frills × Jarní Podvečer), ojedinelý odstín růžové, oko červené, kratší stvol, 19/7 květů.
- 446-M BRATISLAVA 82 — Mim 83 (Day Dream × [Heritage × Bílá Neznámá]), tm. růžový, jasnější pásek středem květu, silně voskový, nevyraz. kadeř., prašníky bílé, pyl se neuvolňuje, vítěz výstavy v Bratislavě.
- 453-ME BYSTRICA — Pop 83 (Oscar × Easter Candle), sv. červený, krémově žíhaný, silně voskový, stř. zřasený, množivý, 22/8 květů.
- 497-EM DEVÍN — Duj 83 (Big Copper × Bohemia), dýmově hnědý, oko žlutozelené, namodralý lem, oranž. lososový přeliv, zřasený, voskový, 140 cm vysoký, 24/8 květů, Gladiol-test 86 bodů.
- 456-M FIALKOVE ÚDOLIE — Duj 83 (nezveřejněno × Alpha), červený se světlejším hrdlem, zřasený, stř. voskový, silně voní, 140 cm vysoký, 20 poupat.
- 475-EM GENERÁL LAUDON — Pol 83 (Cindy Blizzard × Blue Frills), levandulový, velké oko modrofialové s lěmem krémově žíhaným, na slunci mění barvu, silně zkadeřený, voskový, klas poněkud řídký, první květ odsazen, stř. vysoký, 19 poupat, Gladiol-test 75 bodů.
- 325-LM GROTESKA — Rýz 83 (Carioca × Chinese Lantern), oranžový, oko tmavší, zkadeřený, typ zkadeř. Cariocy, 19/8 květů.

- 498-L HAVAJSKÁ MELODIE — Rýz 83 (Jerome Pink × 73-24-5B), hnědočervený, silně zkadeřený, vysoký, 22/9 květů.
- 498-M HNĚDÝ PETER — Mim 83 (Velvet Maroon × Sarsaparilla), hnědočervený, jednořadý, zdravý, 18 poupat.
- 215-LM JANIČKA — Mim 83 (Smarty × ?), žlutý, malé oko červenofialové, voskový, klasy rovné, štíhlé, 19 poupat.
- 401-M JITŘENKA — Haj 83 (Chimera × Mahulena), bílý se žlutavým lemem, spodní plátky protáhlejší s načerv. jazyky, stř. voskový a zviněný, klas dvořadý, kratší, rovný, hlíza žlutá, drobné korálky, 14 poupat.
- 437-L KAVALÍR — Rýz 83 (76-25-01 × Vermilion Beauty), sv. šarlátový, hrdlo bílé, dekor. a výstav., 21/9 květů.
- 394-EM KOUŘOVÝ SIGNÁL — Mim 83 (Bonfire × Zuni Boy), hnědě šedý, silně zkadeř. a vosk., 16 poupat.
- 317-EM KRAKATIT — Kř 83 (Cindy Blizzard × Red Lance), tmavě žlutý, výrazné červené oko s kouřovým nádechem na spodních plátcích, silně zkadeřený, exotický, klas dvouřadý, stř. vysoký, 18/6 květů.
- 427-LM KVAPÍK — Rýz 83 (?), sytě lomeně oranžový, oko hnědočerv., dekor., 21/8 květů.
- 472-LM KYTICE — Rýz 83 (73-01-05 × Jerome Pink), lila růžový, zkadeřený, stvol pevný, dlouhý, vitální, dekor., 21/7 květů.
- 400-M LIBĚNA — Rýz 83 (Eva × Bílá Neznámá), sněhově bílý, recesivní, silně zkadeřený, dekor., 21/9 květů.
- 478-M MANHATAN — Pop 83 (Night Owl × White Lilae × Chimera), tm. purpurový, prašníky zelené, sterilní, silně zřasený a voskový, klas dvořadý, rovný, 22/10 květů.
- 422-M MEDOVNÍČEK — Duj 83 (Med × Alpha), žl. oranžový s krém. přelivem, hrdlo a spodní plátky tmavší, silně voní, poupata žl. zelená, 125 cm vysoký, 18 poupat.
- 370-M MICHAELA — Duj 83 (Blue Frills × [Susan Margaret × Calypso]), krémový s bledým lilavým přelivem, spodní plátky nažloutlé, silně zřasený, voskový, poupata výrazně žl. zelená, dobře množitelný, 140 cm vysoký, typ Blue Frills, recesivní, 22 poupat.
- 666-LM ORESTES — Vác 83, tm. purpurově červený, LPO.
- 522-LM PANÍ VALERIE — Rýz 83 (73-04-03 × Hakina), pastel oranžový, vyšší, dekor., výstav., 20/9 květů.
- 465-EM PEPŘENKA — Mim 83 (Owl Soup × [Silent Night × Humoresque]), růžový s levandul. nádechem, hrdlo bílé, červeně tečkované, 18 poupat.
- 454-LM POUCHODĚŇ — Rep 83 (Anna × Bicentennial), červený v hrdle světlejší, s modravým nádechem, silně zkadeř. i voskový, dekorační, klas kratší, stvol delší, 19/8 květů.

- 522-L PREMIANT — Rýz 83 (Spellbinder × Kroměříž 78), sv. oranžový, zvlněný, výstavní, 22/10 květů.
- 566-M REGIA — Pop 83 (Black Lustre × sem.), tm. cyklámově červený s poněkud tmavším jazykem, hrubě zřasený, silně zvlněný, 24 poupat, 1. místo Žilina 1982.
- 445-L RŮŽOVÁ KRINOLÍNA — Rýz 83 (Gillian × Grescent Red), sytě růžový, hrdlo bílé, zvlněný, vysoký, dekor. 20/8 květů.
- 113-E SEMIRAMIS — Vác 83, bledě žlutý s růž. nádechem, oko šarlatově červ., LPO.
- 454-LM SLAVKOVSKÉ POLE — Mim 83 (Plum Tart × Red Bantam), jasně zářivě červený, tmavší, sl. zkadeřený, klas dlouhý, rovný, množivý, 22 poupat.
- 492-M SWEET TALKING WOMAN — Duj 83 (Pompeii × Shekinah), pastel. hnědorůžový, spodní plátky krém. žluté, silně zřasený a voskový, dojem plnokvětosti, 140 cm vysoký, klas dvojřadý, 20 poupat.
- 382-M SYN DAVIDA — Ač-Duj 83 (Angel's Breath × David), modrý, hrdlo žl. zelené, přecházející do krémove, náznak vůně, 135 cm vysoký, 20 poupat.
- 597-LM TABU — Kř 83 (Black Magic × Far West), oranžově šarlatový, široký kouřový okraj, oko rozmyté, tm. žluté, sl. zvlněný, měkčí 16/6 květů.
- 499-M TAJEMNÉ SVĚTLO — Mim 83 (Purple Giant × Sarsaparilla), hnědý, oko tm. červené, nová kombinace, voskový, výstavní, 21 poupat.
- 535-LM TROFEJ — Rýz 83 (Carioca × Ecstasy), sytě losos., oko červené, zkadeřený, vyšší, 18/8 květů.
- 302-EM ZELENÝ KVET — Duj 83 (Spring Green × Frosty Mint + Bambino), sv. citrón. zelený, hrdlo tmavší, jehlovité špičky plátků i listenů, zřasený, voskový, klas dvojřadý, 125 cm vysoký, 22 poupat.

1984

- 476-EM AARA — Duj 84 (Pompeii × Alfa), levandulový, jemně zkadeř., stf. voskový, silná růžová vůně, hlíza hnědočervená, výborně množitel., 20/6 květů.
- 445-VE ARNOŠT — Mim 84 (Náš Český × Orient), exot. komb. třešňově červené a růžové, zkadeř. stf., naprům. vosk., klas 75 cm, stf. množitel., 17/6 květů.
- 502-M ASTEROID — Duj 84 (Petrklíč × Idaho Magic Exotic), levandulově zelený, přechází do žlutě oranžové, silně zkadeř. i voskový, klas 145 cm dl., dvouřadý, výstavní, hlíza žlutá, stf. množitel., 24/10 květů.
- 402-M ATLANTIS — Mim 84 (Fan Dancer × Bicentennial), velmi sv. pastel. zelený, silně zkadeř., stf. vosk., klas rovný, pravidelný, 90 cm dl., stf. množitel., 20/8 květů.
- 443-EM BALETKA — Pop 84 (Primátor × Bambino), růžový, skvrna smetan. krémová, stf. zkadeř. i voskový, klas dvouřadý, výstavní, 20/8 květů.
- 445-LM BEAUTY OF HERITAGE — Duj 84 (Waxy Heritage sport), tm. růžový, bílá žebra, hrdlo krém. bílé, silně zkadeř. i voskový, klas 140 cm dl., dvouřadý, hustější, hlíza krém. bílá, dobře množitel., 22/10 květů.
- 255-E BERUŠKA — Pop 84 (Red Bantam × Littlest Angel), svítivě červený s čárkou, hrdlo jemně oranžové, stf. zřasený i voskový, 18/7 květů.
- 410-LM BETTY — Mim 84 (Náš Český × Amy Beth), krémový, stf. zkadeř., silně vosk., klas rovný a pevný, 90 cm dl., pravidelný, dobře množitel., 24/10 květů.
- 480-M BIELOMODRÁ ROZPŘÁVKA — Ač 84 (Winter Sky × Loch Lomond), sv. fial. modrý, bledý střed, skvrna krémová s fialovou, stf. zkadeř. i voskový, klas 65 cm dl., dobře množitel., 19/6 květů.
- 558-M BIKAVER — Pop 84 (Black Lustre × ?), bordó černočervený, zvlněný a stf. voskový, květ 165 mm, klas kratší, dekorační, 15/6 květů.
- 446-M BON PARI — Kř 84 (Led Lance × 7-77-426), oranž. růžový, spodní plátky sytější, středem plátků světlejší namodralý proužek, silněji zkařeňený i voskový, klas stf. dl., stf., množitel., 20/8 květů.
- 454-LM BOROVINA — Sor 84 (Bílá Neznámá × Manka), tm. rumělk. červený, spodní plátky tmavší, velmi silně zkadeř., klas rovný, hustý, 20 poupat.
- 441-M BRIDES' GOWN — Duj 84 (Petrklíč × Voňavý Krém), krém. růžový, zduřelý zelenožlutý lem, nevýrazné červenavé očko, silně zkadeř. i voskový, vůně růžová, stálá, klas 100 cm dl., dvouřadý, hlíza oranž. žlutá, slaběji množitel., výraznější barva než podobný Bridesmaid, 16/6 květů.

- 427-M BRONZOVÁ SOCHA — Rýz 84 (Blaze × 73-24-13), bronz. oranžový, oko sytě bronz. hnědě oranžové, silně zkadeř. i voskový, klas pravidelný, dlouhý, hlíza krém.-purpurová, 21/10 květů, velmi dobře množ.
- 412-M BUCHLOV — Mim 84 (Angel's Breath × Med), sv. žlutý, nezvlněný, klas 80 cm dl., stř. množ., 18/6 květů, voní.
- 561-VE CIDLINA — Baj 84 (Isle of Capri × Gargantua), narůžovělý, sv. karmínově žiháný, v jícnu karmínový, stř. zřasený, 18/5 květů.
- 496-E ČERVENÝ MEDVEĎ — Ač 84 (Červený Král × Kolibrík), červenohnědý, skvrna černě červená, květ 110 mm, silně zkadeř., velmi voskový, klas 60 cm, 19/6 květů.
- 454-LM ČERVENÝ SAMET — Rýz 84 (72-10-1 × 76 V 9 — Rep), zářivě červený, světlejší skvrna u hrdla, velikost 3—4, klas stř. dlouhý, hlíza hnědočerv., dobře množ., 21/9 květů.
- 445-E ČÍNSKÝ DRAK — Mik 84 (Little Mo × Lady Carneval), tmavší pinkově růžový, velké oko rumělkové, sv. oranžově lemované, hluboce zkadeř., voskový, květy 130 mm, klas dvouřadý, 65 cm dlouhý, hlíza tm. žlutá, dobře množ., 22/7 květů.
- 415-M DALIBOR — Duj 84 (Sundown × Apollo), žlutý, hrdlo oranž., stř. zkadeř., silně voskový, hlíza žlutá, slaběji množitelný, 19/7 květů.
- 411-M DELTA — Duj 84 (Petrklíč × Voňavý Krém), světleji krém. žlutý, očko červené, stř. zkadeř., silně voskový, zřetelná vůně, klas 110 cm dl., dvouřadý, 21/7 květů.
- 494-M DÉMON — Pop 84 (Festus × Lady Carneval), oranžově hnědý, silně zkadeřený i voskový, výborně množ., 20/9 květů.
- 425-EM DOMOV — Pol 84 (Cindy Blizzard × Sea Breeze), kombinace žl. okrové, oranžové a lososové, skvrna hnědavě červená, květy 120 mm, šíroce rozevř., silně zkadeř. i voskové, klas 57 cm, dobře množitelný, 16/7 květů.
- 443-ME DOUBRAVKA — Baj 84 (Kroměříž 78 × Neon Lights), sv. růžový, jícen světlejší, silně zkadeř., klas hustý, 18/6 květů.
- 301-LM ELIŠKA REJČKA — Mim 84 (Adagio × Orient), čistě bílý, oko sírově žluté, sl. zkadeř., silně voní, klas 65 cm, dobře množ., 17/5 květů, vítěz Hradec Králové 1981.
- 411-E EVUŠKA — Mik 84 (Bird of Paradise × Frosty Mint), krémový, karmínová skvrna, silně zvlněný, velmi tuhý, květy 120 mm, klas 55 cm dl., dvouřadý, hlíza sv. oranž., dobře množ., 18/7 květů.
- 412-E FANDA — Mik 84 (Red Bantam × White Orchid), krémový s losos. nádechem, skvrna tmavší, stř. zřasený i tuhý, květ 120 mm, klas 75 cm dl., hlíza oranž., velmi množ., 20/8 květů.
- 302-EM FLORENCIE — Duj 84 (Pink Elf × Fiesta), pistáciově zelený, pastelový, silně zkadeř., stř. voskový, klas 140 cm, dvouřadý, hlíza krém. žlutá, výborně množitel., rychle narůstající hlízy, výstavní a komerční, 25/8 květů.

- 300-M HALLEYOVA KOMÉTA — Duj 84 [(Chantilly Lace × Liahona) × (Angel's Breath × Far West)], bílý, hrdlo zářivě zelené, silně zkadeř., i voskový, klas 120 cm, hlíza krém. žlutá, stř. množitel., náročnější, 21/7 květů.
- 216-M HÚSATKO — Rýz 84 (Golden Dream × ?), zvl. odstín sytě žlutý, mírně zkadeř., stř. vosk., klas pravidelný, stř. dl., hlíza žlutá, menší množitelnost, 16/7 květů.
- 452-LM CHARLIE — Pop 84 (Millionaire × Ruffled Blaze), svítivě červený, dolní petály se stříbřitou hranou, silně zřasený, klas dvouřadý, 20/8 květů.
- 437-M ILONA — Mik 84 (Fiesta × Blaze), oranž. lososový, oko žlutozelené, stř. zvlněný, tužší, květ 115 mm, klas dvouřadý, 70 cm dl., hlíza tm. krémová, velmi množ., 22/8 květů, proti Fiestě více lososový.
- 332-M JACINTA — Ač 84 (Heritage × Sea Breeze), lososový, skvrna žlutá, květy 100 mm, stř. zkadeř., silně voskový, klas dvouřadý, 65 cm dl., výborně množitelný, 21/8 květů.
- 480-M JARNÍ OBLOHA — Rýz 84 (Royal Blue × Blue Frills), porcelán. modrý, stř. zkadeř. i voskový, klas pravidelný, stř. dl., hlíza žlutá, dobře množitelný, 20/8 květů.
- 372-M JITRO — Sor 84 (Bílá Neznámá × Aaron's Exotic Orchid), lilákový se žlutou, květy 100 mm, širší, zkadeření silné, stř. voskový, stř. množitelný, 19 pupat.
- 401-M JITŘNÍ PÍSEŇ — Haj 84 (Orient × Orient), krémově bílý, žlutý jazyk, stř. zkadeř. i vosk., klas 120 cm, hlíza sv. žl., dobře množitelný.
- 468-E JOSEF CINK — Mik 84 (Seneca Chief × Fresh Snow), tm. karmínový, krém. jazýček, méně zvlněný i voskový, květ 120 mm, klas dvouřadý, 60 cm dl., hlíza tm. karmín. růž., dobře množ., kratší stvol, 19/7 květů.
- 533-ME KRAKONOŠ — Baj 84 (Isle of Capri — Gargantua), oranž. růžový, na spodním plátku hnědokarmín. jazýček, stř. zkadeř., 17/6 květů.
- 470-EM LILAC FRILLS — Sor 84 (Bílá Neznámá × Blue Frills), sv. lilákový, skvrna krémová, květy 128 mm, velmi zkadeř., silněji voskovitý, velmi množitelný, 19 pupat.
- 402-M LŮČNICA — Duj 84 [Spring Green × (Frosty Mint + Bambino)], le-dově zelený, stř. zkadeř. i voskový, klas 120 cm dl., hlíza krém. hnědá, výborně množitel., 20/7 květů.
- 468-M MAGDALENA — Mik 84 (Seneca Chief × Fresh Snow), tm. karmínově červený, v jícnu krém. kresba, sl. zvlněný, stř. tuhý, květ 120 mm, klas dvouřadý, dosti zhuštěný, 65 cm dl., hlíza oranž. a karmín., 20/7 květů.
- 454-LM MAJÁK — Rep 84 (Anna × Bicentennial3, červený, sametový, silně zkadeř., stř. voskový, klas stř. dl., hlíza oranž. červ. hnědá, stř. množitelný, výstavní i dekorační, 21/8 květů.
- 412-LM MARIENKA — Rýz 84 (Petrklíč × Supreme Lace), sv. zelen. žlutý, silně zkadeř., stř. vosk., klas kratší, hlíza sv. žlutá, dobře množitelný, 17/7 květů.

- 301-M MARIKA — Haj 84 (Orient × Fandango), krém bílý, skvrna rudá, sv. žlutě lemovaná, málo zkadeř., stř. voskový, hlíza sv. žlutá, stř. množ., 18/7 květů.
- 473-EM MARIKA VÍTKOVÁ — Sor 84 (Bílá Neznámá × Blue Frills), modře fial. růžový, skvrna žlutá, velmi zkadeř., stř. voskový, dobře množitelný, 18 poupat.
- 420-LM MARIONETA — Duj 84 (Petrklíč × Idaho Magic Exotic), kombinace krémové, zelené a oranžové s losos. nádechem, silně zkadeř. i voskový, klas 140 cm, dvouřadý, výstavní, 22/9 květů.
- 426-LM MATICA SLOVENSKÁ — Pop 84 [(White Lilac × Chiméra) × Florida Flame], oranžový, petály špičatě tvarované, stř. voskový, slabě množ. 20/8 květů.
- 498-LM MĚDĚNÝ ŠPERK — Rýz 84 (Blaze × 73-24-11), cíhl. červený s měděným nádechem, exot. typ, intenz. zkadeř., silně vosk., klas stř. dl., hlíza krém. hnědočervená, velmi množivý, 17/7 květů.
- 313-LM MENUET — Rýz 84 (Carioca × Chinese Lantern), sv. žlutý, skvrna červená, silněji zkadeř., stř. voskový, klas delší, středně množ., hlíza žlutavá, 21/8 květů.
- 400-LM METELICE — Rýz 84 (Jerome Pink × Drifted Snow), bílý, reces., velikost 3—4, stř. zkadeř. a voskový, klas stř. dl., hlíza špinavě krém., dobře množ., 21/8 květů.
- 454-M MINDANAO — Sor 84 (Bílá Neznámá × Gail Arden), rumělk. růžově červený, květ 125 mm, mírně zkadeř., sl. voskový, hůře vyvinutý vrchol klasu, malá množitelnost, 21 poupat.
- 483-EM MIRAMARE — Kř 84 (Neptun × Blue Frills), světleji modrý, jícen sytější, silněji zvlněný, slaběji voskový, klas stř. dl., dobře množ., 22/8 květů.
- 343-EM MISS DIOR — Duj 84 [(Chantilly Lace × Liahona) × (Angel's Breath × Far West)] pinkově růžový, hrdlo bílé, silně zkadeř. a velmi silně voskový, vůně silná (chypre), klas 125 cm dl., dvouřadý, hlíza žlutá, slaběji množitelný, podobá se Touch O'Class, 21/6 květů.
- 484-LM MODRÝ ZÁVOJ — Rýz 84 (Linda Ruth × Blue Frills), stř. modrý, velikost 3—4, stř. zkadeř i vosk., klas pevný, stř. dlouhý, hlíza krém. oranž., velmi dobře množ., 19/8 květů, podobná mohutnější Lindě Ruth.
- 498-M MOURENÍN — Pol 84 (Lemon Ruffles × Cindy Blizzard), tmavší hnědý, květ 123 mm, silně zkadeř. i vosk., klas rovný, 55 cm dl., 18/8 květů.
- 493-LM NEAPOLSKÁ SPOMIENKA — Duj 84 (Pompeii × Shekinah), hnědo-růžový s dýmovým nádechem, okraj šedě modrý, spodní plátek žlutě okrový, silně zkadeř. i voskový, klas 120 cm, dvouřadý, hlíza žlutá, nepravidelná, slaběji množitelný, typ silně voskové Pompeii, 20/7 květů.
- 354-M OHNIVÝ POHLED — Rýz 84 (Glowing Embers × Drummer Boy), jasně červený, silněji zkadeř., stř. vosk., klas stř. dl., hlíza oranž. purp., velmi množ., 18/8 květů.

- 426-EM ORANŽ — Pol 84 (Tokyo × Jade Ruffles) — původně Pomeranč, oranžový, spodní petály tmavší se světlou a tmavší linkou, květy 120 mm, silněji zkadařený i voskový, klas 50 cm dl., dobře množ., 16/8 květů.
- 474-EM ORGOVÁNOVÁ LILA — Ač 84 (Lila × Viera), levandulový (72–74), skvrna sytější (76), květy 115 mm, stř. zkadeřený, silně voskový, klas 60 cm dl., dobře množ., 19/6 květů.
- 535-LM PIEŠŤANY — Ač 84 (Sister Fortuna × Adam I.), lososový, skvrna žlutá, květy 145 mm, stř. zkadeřený, silně voskový, klas 80 cm dl., velmi dobře množ., 23/8 květů.
- 345-M PÍSEŇ LÁSKY — Haj 84 (sem. × Bridesmaid), vrchní část růžová, spodní žlutá s růž. okraji, květ 90 mm, silně zkadeř., stř. vosk., klas kratší, řidší, 65 cm dl., hlíza sv. žlutá, dobře množ., 15/6 květů.
- 442-M POEMA MLÁDÍ — Sor 84 (Bílá Neznámá × Copper Gigantea), rumělk. losos, růžový, skvrna krém., květ 135 mm, velmi silně zkadeř., voskový, vel. dobře množ., 22 poupat, více rumělkový proti Ľudový Kroj.
- 396-E POPELÁŘ — Mič 84 (Tattoo × ?), tmavěji růžový, dýmový, hrdlo červené, okraj šedavě fialový, květy 95 mm, stř. zkadeř., klas štíhlý, hlíza šedavě purpur., 17/5 květů.
- 298-E POUŠOVSKÝ RARÁŠEK — Mik 84 (Nipper × Brown Beauty), tm. hnědý, zelenožl. oko s tm. červ. kresbou, stř. žřasený, tužší, květ 60 mm, dvouřadý, 60 cm dl., hlíza tm. karmin., dobře množ., 18/7 květů.
- 312-E POZLÁTENÝ ŠÍP — Ač 84 [(Yangtze × Aeron's Exotic Orchid) × Luxus], zlatožlutý lem, střed téměř bílý, květ 100 mm, exotický, silně zkadeř., velmi voskový, klas 65 cm, dostatečně množitelný, 20/5 květů.
- 401-LM PRINC BAJAJA — Rýz 84 (73-15-1 × Yangtze), mléčně bílý, červ. kresba v hrdle, stř. zkadeř. i vosk., klas dlouhý, hlíza sv. žlutá, 22/10 květů.
- 412-LM PROMINENT — Rýz 84 (Petrklíč — Sněžka), bledě žlutý, stř. zkadeř. i vosk., klas stř. dlouhý, stvol kratší, hlíza oranž. žlutá, výborně množ., 23/11 květů.
- 400-M PURISSIMA — Sor 84 (Bílá Neznámá × Blue Frills), čistě bílý, květ 125 mm, okrouhlý, velmi silně zkadeř., silně voskový, velmi dobře množ., členka zakrnělá, pyl dobrý, 17 poupat.
- 392-M PŮSTNY VIETOR — Duj 84 (Big Copper × Bohemia), kakaově hnědý, dýmový nádech, stř. zkadeř., silně voskový, klas 140 cm dl., dvouřadý, hlíza červená, výborně množitelný, 21/6 květů.
- 372-LM PYŠNÁ PRINCEZNA — Ač 84 (Lila × Viera), sv. levandulový, skvrna krém. žlutá, velmi zkadeř. i voskový, klas 60 cm dl., velmi dobře množ., 20/5 květů.
- 321-M RARÁŠEK — Haj 84 (Carioca × Orient), máslově žlutý, skvrna ostře rudá, drobně zkadeř., silně vosk., hlíza sv. žlutá, dobře množ., 18/7 květů.

- 460-LM RENA — Mič 84 (?), narůžovělý s krém. podkladem, okraj jemně purpur., skvrna bledě žl., hrdlo purpur., květy 130 mm, stř. zkadeř. i vosk., hlíza purpur. červená, dobře množ., 18/6 květů.
- 457-E ROMANA — Mik 84 [Seneca Chief × Fresh Snow], tmavěji červený, skvrna purpur. s krém. proučkem, sl. zvlněný i tuhý květ, 120 mm, klas dvouřadý, 70 cm hl., hlíza karmin., velmi množ., 21/7 květů.
- 536-M ROMANETA — Duj 84 [Beaumonde × Chantilly Lace], šarlátový s namodralým lemem, stř. voskový i zřasený, 130 cm, 20 poupat.
- 325-LM ROMANTIK — Rýz 84 [Carioca × Chinese Lantern], losos. oranžový, skvrna oranž. červená, silněji zkadeř., stř. vosk., hlíza oranž. žlutá, dobře množ., 18/8 květů.
- 443-E RTĚNKA — Pol 84 [Cindy Blizzard × Blue Frills], krém. růžový, skvrna tm. růž. červená, bíle lemovaná, květy 123 mm, stř. zkadeř. i vosk., klas mírně oblouk., 56 cm dlouhý, 19/7 květů.
- 356-M RUBÍN — Rýz 84 [Night Galery × sem.], sytě červ., stř. zkadeř. i voskov., hlíza oranžová, stř. množ., 19/9 květů.
- 432-L RŮŽENKA — Mič 84 [Abiqua × Sculptured Beauty], lososový s krém. čárkou, hrdlo tmavší, skvrna nepatrně tmavší, tečkovaná, květy 115 mm, poněkud vzpřímené, stř. zkadeř., slaběji vosk., klas štíhlý, řidší, hlíza starorůž., dobře množ., 18/6 květů.
- 344-M RŮŽOVÁ KADEŘ — Mim 84 [Miss America × Bicentennial], pastel. růžový, silně zkadeř., stř. vosk., klas rovný, 85 cm dl., hůře množitelný, 19/7 květů.
- 495-EM RŮŽOVÝ KAŠTAN — Pol 84 [Cindy Blizzard × Drifted Snow], růžově hnědý, kouřový, skvrna tm. hnědě kouřová, květy 120 mm, velmi silně zkadeř. i vosk., klas rovný, 55 cm dlouhý, dobře množ., typ Cindy Blizzard.
- 462-LM RŮŽOVÝ KLENOT — Rep 84 [Pochodeň × Sněhurka], sv. malin. růžový se zelenavým nádechem, velikost květů 3—4, silně zkadeř. i voskový, klas tř. dl., hlíza žlutá, výborně množitelný, dekorační, 16/7 květů.
- 440-M RŮŽOVÝ OBLAK — Rep 84 [Heritage × Kroměříž 78], narůžovělý, silně zkadeř., stř. voskový, klas dlouhý, výstavní, pravidelný, hlíza žlutá, slaběji množitelný, 23/11 květů.
- 393-EM SAVANA — Mim 84 [(Royal Brocade × Sarsaparilla) × Zuni Boy], kouřově hnědý, oko tmavě červené, sl. zkadeř. i vosk., klas 90 cm, dobře množ., 21/7 květů.
- 304-LM SLOVENSKÝ RAJ — Duj 84 [Green Isle × Calypso], sametově zelený, silně zkadeř. i voskový, klas dvouřadý, výborně množitelný, 20/8 květů.
- 360-M SNĚNÍ — Sor 84 [Bílá Neznámá × Blue Frills], bledě lila růžový, květy 110 mm, silně zkadeř. i vosk., dobře množ., 18 poupat.

- 413-LM SVĚTLONOS — Rýz 84 (Kuriatko × Sněžka), sv. žlutý, skvrna žlutá, stř. zkadeř. i vosk., klas delší, hlíza krém. až oranž. krém., stř. množ., 22/9 květů.
- 401-EM ŠARIŠ — Zor 84 (Coral Seas × Biely Klenot), bílý, oko sytě červ., stř. zkadeř. i vosk., klas souměrný, 65 cm dlouhý, hlíza žlutá, dobře množ., 8 květů, proti Heart Throb tmavší oko.
- 575-M TITAN — Pol 84 (Heritage × Blue Night), původně Titanic, stř. levandulový, skvrna krém., široce rozevřený, plátky zahnuté, slaběji zkadeřeny i voskový, květ 145 mm, klas 85 cm dl., dobře množ., 21/8 květů.
- 303-M TRÁVNICA — Duj 84 [Spring Green × (Frosty Mint + Bambino)], zelený s tmavými žebry, skvrna tm. zelená, stř. zkadeř. i voskový, klas 120 cm dl., dvouřadý, hlíza krém. žlutá, dobře množitelný, 18/6 květů.
- 291-M TRPASLÍK — Mik 84 (Little Mo × Lady Carneval), sv. hnědočervený, žlutě a růž. žíhaný, jemně zvlněný i voskový, květ 60 mm, klas dvouřadý, 60 cm dl., hlíza karmin. a oranž., dobře množ., 23/7 květů.
- 425-LM TŘEBÍČ — Pol 84 (Tokyo × Jade Ruffles), oranžový, skvrna žlutě nazelen., květy 130 mm, silněji zkadeř., stř. vosk., klas dvojřadý, 70 cm dlouhý, 23/10 květů.
- 443-M UKOLÉBAVKA — Haj 84 (sem. × Bridesmaid), horní část růžová, spodní krém. bílá, špičky růžové, sv. červ. proužek, stř. zkadeř. i vosk., klas kratší, 65 cm dlouhý, hlíza tm. žlutá, 16/6 květů.
- 225-EM URAL — Duj 84 (Happy Harvest × Mini Mitte), sytě oranžový, hrdlo žl. zelené, stř. zkadeř. i voskový, klas 110 cm dl., dvouřadý, dobře množitelný, 18/6 květů.
- 475-E VALČÍK — Rýz 84 (Skylark × 73-2-1), lila, bílé hrdlo, stř. zkadeř. i vosk., klas stř. dl., hlíza krém., 20/8 květů.
- 440-EM VÁNEK — Rýz 84 (Jerome Pink × Drifted Snow), sv. růžový, velikost 3—4, stř. zkadeř. i vosk., dlouhý klas, hlíza sv. žlutá, citlivý na vysoké teploty, 23/11 květů.
- 304-LM VESNA — Duj 84 [Spring Green × (Frosty Mint + Bambino)], tmavěji zelený, stř. zkadeř. i voskový, klas 140 cm, hlíza krém. žlutá, vítěz stř. velikosti v Bratislavě 1982, 19/6 květů.
- 465-M VÍNOVÉ SRDCE — Pol 84 (Tokyo × Toreador), vínově růžový, skvrna tmavá, stř. zkadeř. i vosk., klas 70 cm dl., dvojřadý, kratší stvol, dobře množ., 22/8 květů.
- 324-L VÍTEZNÁ PÍSEŇ — Rýz 84 (Carioca × Chinese Lantern), zářivě oranžový, stř. zkadeř. i vosk., stvol dlouhý, hlíza krém., žlutá, 20/9 květů.
- 442-LM WAXY HERITAGE II. — Ač 84 (Heritage × Biela Neznáma), sv. pinový, bílá skvrna, stř. zkadeř., silně voskový, klas 75 cm, dobře množitelný, 23/12 květů.

- 478-EM XANTIPA — Mik 84 (Seneca Chief × Fresh Snow), purpurový, jemně bíle lemovaný, v jícnu tmavší s bílým proužkem, slaběji zvlněný i tuhý, květ 120 mm, klas dvouřadý, 65 cm dl., hlíza tm. karmín., dobře množ., 21/7 květů.
- 400-M ZÁVEJE — Ač 84 (Biely Vosk × Vosková Fantázia), sněhobílý (při rozvětvení krém. nádech na spodním plátku), květ 120 mm, silně zkadeř., velmi silně vosk., klas 55 cm, dobře množitelný, 21/8 květů.
- 403-LM ZELENÉ SLNCE — Duj 84 [(Spring Green × Frosty Mint + Bambino)], světleji zelený, spodní plátky tm. zelené, stř. zkadeř. i voskový, klas 120 cm, dvouřadý, hlíza krém. bílá, dobře množitelný, 19/7 květů.
- 413-M ZELENÝ RUBÍN — Pol 84 (Treasure Island × Mint Julep), žlutozelený, skvrna tm. vínově červená, sametová, květ 120 mm, stř. zkadeř. i voskový, klas 55 cm dl., rovný, dobře množ., 20/8 květů.

Připravujeme celkový evidenční seznam československých novošlechtěnců jako samostatnou přílohu našeho zpravodaje.

Anketa 1983

Petr Mimránek

Z vážných rodinných důvodů jsem musel opustit naši výroční členskou schůzi a nemohl seznámit přítomné s výsledky ankety 83. Proto tak činím tímto způsobem:

Zahraněční sortiment:

	bodů
1. BRIDESMAID	85
2. F. C. LACE	38
3. SHEKINAH	34
4. BICENTENNIAL	29
5. GAY FESTIVAL	26
6. MOON MIRAGE	25
7. LEMON MERINGUE	21
8. DOTTY DEE	20
9. ADAGIO	18
10. HIGHWAYMAN	17
10. TOLTEC	17
11. THE QUEEN	16
12. AMY BETH	15
13. TOUCH O'CLASS	14
14. GLITTERING ORANGE	11
15. CHOCOLATE RIPPLE	10
JEROME PINK	10
PINK FANTASY	10
16. INCOMPARABLE	8
S. W. FERRIS	8
17. BOISE BEAUTY	6
KLONDIKE	6
18. ANTARES	5
CELEBRITY	5
DESERT SAND	5
DRAMA	5
ORANGE PUNCH	5
ROADRUNNER	5
19. SUPREME LACE	4
RUFFLED BLAZE	4
20. BRIDES BOUQUET	3
CANDYMAN	3
CONFECTION	3
ORBITER	3

Domácí sortiment:

	bodů
1. BAMBINO	Ač 103
2. MODRÝ PROGRAM	Rýz 45
3. HRADEC KRÁLOVÉ	So 42
4. JEŠTĚD	Rýz 41
5. JARNÍ PODVEČER	Rýz 37
6. MISS SLOVAKIA	Ač 26
7. DUO	Rýz 25
8. HRADIŠTAN	Rýz 24
9. DIANA	Rýz 19
10. KOSMICKÝ PROSTOR	Rýz 18
11. TREBÍČ	Pol 17
12. MĚSÍČNÍ SONÁTA	Rýz 16
RUWENZORI	So 16
13. LESNÍ VÍLA	Rýz 15
POCHODĚN	Rep 15
VEŠTÍN 77	Kad 15
14. ČISTOTA	Ač 11
DIALOG	Rýz 11
IRENKA	Pol 11
MAJÁK	Rep 11
15. KOKTEJL	Rýz 8
KYTICE	Rýz 8
16. ČERVENÝ KRÁL	Ač 7
17. DARJENKA	Haj 6
HOLKA OKATÁ	Rýz 6
MARYČKA	
MAGDONOVA	Haj 6
18. GENERÁL LAUDON	Pol 5
ROZALIA	Rýz 5
SELKA	Pop 5
SMETANOVÝ KRÉM	Rýz 5
19. SLAVKOVSKÉ POLE	Mím 3
OHNIVÁ ŽAŘ	Rýz 3
20. EVA	Rýz 2
PIKNIK	Rýz 2

Do naší ankety přispělo celkem 90 členů ZSO. Výsledky jsou zajímavé, protože došlo ke změnám. Hlavní cenu GLADIRIS 83 získává semenáč ing. Adamoviče BAMBINO, který na první příčku postoupil ze sedmé pozice. Na druhé místo se probojoval MODRÝ PROGRAM RNDr. Rýznara, a to ze čtvrté pozice, a na třetí příčku postoupil HRADEC KRÁLOVÉ 79 přítele Sochora.

Všem těmto úspěšným šlechtitelům gratulujeme. Těm, kteří se ankety svými hlasy zúčastnili, šlechtitelská komise děkuje a pokud se podaří zajistit kvalitní rozmnožení Selekčních listů NAGC 1984, budou tyto všem dodatečně zaslány.

naše ZKUŠENOSTI

Něco o pěstování kosatců

Ing. Dalibor Poláček

Pěstování kosatců není příliš náročné, avšak v některých, zejména chladnějších oblastech naší země, přináší mnohé zklamání. V tomto krátkém příspěvku se chci zmínit o třech nejzávažnějších problémech pěstování z hlediska ošetřování, chorob a škůdců tak, jak se projevují v mnohých pěstitelských podmínkách.

Nízké, deformované květní stvolu a květy mají příčinu v namrznutí květních zárodků ke konci zimy a na jaře, kdy po nástupu pěkného jarního, mnohdy až letního počasí, přijde studená vlna s poklesem nočních teplot v přizemní vrstvě vzduchu až na -10 stupňů C. Tehdy dochází i k namrznutí listů, zejména ve spodní části dužnaté, což se projevívá vodnatými skvrnami na listech. K poklesu nočních teplot dochází většinou z jarních nocí a dní, takže ranní ostré slunce účinek znásobí. Namrznuté pletivo rostlin bývá často napadáno bakteriíou. V poslední době se mně nejlépe osvědčil následující způsob ochrany kosatců na zimu. Je účinný a nikterak pracný: Na podzim při příchodu silnějších a trvalejších mrazů navrstvím ke každému oddenku lehčí zeminu, podobně jako u růží. Předpokládám, že kosatce jsou vysázeny na vyvýšeném místě a je zajištěn odtok přebytečné vody. Zeminu odstraním na jaře, jakmile je trvalejší hezké počasí, to je koncem března, začátkem dubna. Jestliže dojde k poklesu teplot, jak je výše uvedeno, pak opět přihru oddenky zeminou. Dříve jsem kosatce na zimu chránil fóliovým větracím krytem. Bylo to však nevýhodné, proto-

že se kosatce pod ním přirychlily a při pozdních jarních mrazech často namrzaly. Další nevýhodou byla velká pracnost spojená zejména s častým sundáváním fólie za pěkných jarních dnů a opětým přikrýváním na noc, což při docházce do zaměstnání bylo problematické.

Nejzávažnější chorobou kosatců je bakteriální hniloba (*Erwinia cardovora*, Er. aroideae). Největší ztráty působí tato choroba na jaře, kdy provádím první kontroly a čištění porostu od odumřelých částí. Tuto práci provádím za hezkého a slunečného počasí. Pletivo napadené bakteriíou odstraňuji až na pletivo zdravé a do rány vmísím práškové antibiotikum používané ve veterinární medicíně — Streptonamid. Rána musí dokonale zaschnout. Silně napadené oddenky nejraději odříznu celé i s listovým vějířem. Výskyt bakteriíou je ovlivněn vedle nevhodného stanoviště (těžká nepropustná půda) i průběhem celoročního počasí, zejména možností namrznutí listů a oddenků na jaře, jak je výše uvedeno.

Největší škody na porostu mně působí květilka. Květilka je několik druhů, například zelná, cibulová atd. Nepodařilo se mi však zjistit, který druh škodí na všech kosatcích. Poškození květ kosatců květilkou je specifické pouze pro některé oblasti republiky. U nás na Třebíčsku každoročně „likviduje“ 40—80 procent květů. Menší škody působí i na Brněnsku. Je to bílá larva (červík), která dorůstá až do délky 8 mm. Je beznohá a na přední části je černé žrádčí ústrojí. Po zakuklení se larva na jaře promění v mouchu a samičky po páření kladou vajíčka na pouzdra květů kosatců, ale též jiných květin a rostlin. Z vajíček se vyvíjejí malinké larvy, které se ihned zavrtávají do poupěte, kde požerem poupě znehodnotí. V době, když očekáváme květ, zjistíme, že poupě je zakrnělé a vyplněné mazlavou rozloženou květní hmotou (výkal) a uvnitř jsou 1—4 velké larvy. Jakmile jsem v listech nahmatal květní stvol, stříkal jsem rostliny v pravidelných týdnech

ních intervalech sytémovými insekticidy, avšak nebylo to nic platné. Při podrobnější prohlídce poupat jsem zjistil, že květ napadený květilkou je ze strany „napíchnutý“ a pod zeleným květním pouzdrém je několik malých larev. Tu mě napadla zajímavá myšlenka. Vzaj jsem injekční stříkačku se slabou jehlou a postříkovou tekutinu v předepsané koncentraci jsem nejméně ze dvou stran poupě opíchal. Vpichy jsem směřoval mezi zelená pouzdra poupat i dovnitř květu. Potom jsem poupě rukou přiměřeně zmáčknul, aby se přípravek dokonaleji rozptýlil. Zásah jsem provedl v době, kdy poupata ještě neukazovala barvu, ale první z nich se začala již „kulatět“. Výsledek byl překvapující. Našel jsem později jen tři květy napadené květilkou. Soused, který prováděl klasické postřiky, měl asi 40–50 procent květů napadených. Vzájemně jsme svoje zkušenosti kon-

zultovali. Použitý přípravek — Lidykol — v koncentraci 0,4 procenta. Jiný přípravek než Lidykol, který se již nevyrábí, jsem nezkoušel. Při použití jiného přípravku doporučuji provést zkoušku, aby nedošlo k popálení poupat. Navíc, při přípravě malého množství postříkové tekutiny, může dojít k předávkování přípravku.

Mnohým se bude zdát, že tento způsob je velmi pracný, ale při troše trpělivosti a získání zručnosti netrvá ani tak dlouho, jako by trvaly 3 klasické postřiky včetně přípravy postříkové tekutiny. Takto jsem ošetřil asi 32 kusů dvouletých a 34 jednoletých trsů.

Tento příspěvek nerozebírá problematiku pěstování a chemické ochrany kosaticů v celé šíři. Je nutno jej brát jako příspěvek specifický pro dané klimatické a půdní podmínky.

Nové informace o narcisech

Narcis — *Narcissus* L.

Šmíd Ladislav

Narcis je vytrvalá cibulovina s krátkým růstovým obdobím. V názvu Narcis se skrývá řecké slovo „narkoe“, což znamená „jsem omámený“. Toto se zřejmě nevztahuje na omamnou vůni těchto květů, ale na alkaloid obsažený v cibulích narcisů, který se dříve používal k omamování. Podle řecké báje je pojmenován po jinochu Narkissovi, který omámen vlastní krásou zrcadlící se na hladině studánky usnul a více se neprobudil. Na místě, kde ležela jeho hlava, prý vyrostla tato květina.

Cibule narcisu je složena ze 4–6 dužnatých suknic, ve středu se zárodky listů a stonku s květem. Je chráněna tenkou, ale pevnou slupkou zpravidla hnědé barvy. Ve spodní části suknic je okrouhlé podpučí, ze kterého vyrůstá věnec kořenů, které dorůstají délky až 40 cm. Cibule každoročně neodumírá, ale dorůstá novou vrstvou suknic. Dceřiné cibulky se vytvářejí po stranách cibule mateční a dorůstají do normální velikosti během jednoho až tří let. Dceřiné cibule se nikdy nesmějí oddělovat násilím. Listy rostliny jsou čárkovité až řemenovité, nahoře zaoblené. Stonek je bezlistý, dutý, trubkovitý, stlačený, nebo dvojhřanný. Většinou vyčnívá z listů. Květy jsou na stonku jednotlivě, nebo v okolících na krátkých stopkách. Květ se skládá ze dvou oddělených částí — okvěti a pakorunky, která má různý tvar a barvu. Pou-

pata jsou kryta blanitým toulcem, který později zasychá. Blizna narcisu je poměrně malá na dlouhé čnělce a je skryta spolu s šesti tyčinkami v pakorunce. Semeník má narcis na spodu pod květem.

Nové revidované zahradnické třídění narcisů podle anglické „ROYAL HORTICULTURAL SOCIETY“ z roku 1977 nahrazuje dřívější značení a třídění z roku 1969.

1. skupina — Trubkovité narcisy (zahradního původu), jeden květ na stonku, pakorunka trubkovitá, stejně dlouhá, nebo delší než okvětní lístky.
2. skupina — Narcisy s velkou pakorunkou (zahrad. původu), jeden květ na stonku, pakorunka delší než 1/3 okvětních lístků a překrývající je až do 3/4.
3. skupina — Narcisy s malou pakorunkou (zahrad. původu), jeden květ na stonku, pakorunka kratší než 1/3 délky okvětních lístků.
4. skupina — Plnokvěté narcisy (zahrad. původu), jeden i více květů na stonku, které jsou plnokvěté [to znamená i tazzetty a ostatní].
5. skupina — Triandrus narcisy (zahrad. původu). Hybridy N. triandrus, u kterých jsou zachovány znaky původního druhu, mají po 2—6 květů s šálkovitou nebo trubkovitou pakorunkou.
6. skupina — Cyclamineus narcisy (zahrad. původu). Hybridy N. cyclamineus, u kterých jsou zahrnuty znaky původního druhu. Na stonku jediný níčí květ s úzkou trubkovitou pakorunkou a okvětními lístky ohnutými nazad. Jsou nízkého vzrůstu a hodí se zejména do skalek.
7. skupina — Sanguilla narcisy (zahrad. původu). Hybridy získané křížením N. sanguilla mají na jednom stonku jeden i více květů se silnou vůní připomínající pomeranče.
8. skupina — Tazzetta narcisy (zahrad. původu) hybridy získané N. tazetta mají vždy 3—12 květů na stonku s drobnou talířovitou pakorunkou a příjemnou vůní. Vesměs se používají k rychlení.
9. skupina — Poeticus narcisy (zahrad. původu), pozdní narcisy s čistě bílými okvětními lístky a krátkou límečkovitou pakorunkou s velmi jemnou vůní. Poeticus narcisy jsou N. poeticus \times N. tazetta.
10. skupina — Přírodní druhy planě rostoucí formy a variety, z nichž byly zahradní narcisy vyšlechtěny.
11. skupina — Moderní typy narcisů, nových směrů a technik šlechtění „split corony, collary a papillonny, jenž mají paprskovité, krajkové, zřasené a laločnaté pakorunky různých tvarů a kombinací barev.
12. skupina — Rozmanité druhy narcisů nezařaditelné do předešlých skupin, vzniklé křížením narcisů různých skupin.

Značení barvy narcisů je prováděno novým způsobem nahrazujícím rozdělení na skupiny a—d. Zbarvení narcisů je označováno symboly z anglického pojmenování barev: W (white) = bílý, G (green) = zelený, Y (yellow) = žlutý, P (pink) = růžový, O = oranžový, R (red) = červený. Okvěti v symbolu je dělené na dvě části — okraj a bázi. Pakorunka je dělena v symbolu na tři části — bázi (oko), střední část a okraj.

Příklad značení: cv. SNOW FRILLS 2YW — W znamená, že se jedná o narcis s velkou pakorunkou se žlutým okvětem na bázi bílé, a bílou pakorunkou. Barva pakorunky je vždy za pomlčkou.

Jiný příklad: cv. BRIGHT ANGEL 9W — GOR značí, že jde narcis poeticus s bílým okvětím, pakorunka má zelené oko, oranžovou střední část (pás) a červený okraj (lem).

Dále je uváděn šlechtitel, rok introdukce, ranost a výška rostliny v palcích. Např.: SNOW FRILLS — Mitsch — 78 — 2YW — W. M. 20”.

V současné době jsou nejvíce oblíbeny narcisy s velkou pakorunkou a colary, byly vyšlechtěny krásné kultivary zářivých barev. Ze známějších jsou to: Royal Orange, Orangery, Parisiene a další. Růžovou plnokvětou pakorunkou vyniká Petit Four. Novější odrůdy mají pakorunky vínově fialově růžové, např.: Pasteline — Mitsch — 79.

Ceny narcisů jsou v zahraničí úměrné jejich okrasné hodnotě, množivosti a dalším vlastnostem a jsou někde relativně vysoké. Firmou Havens z Oregonu je nabízena odrůda *Урагисама* 2W-P-Mitsch — 82 za 200 dolarů za cibuli, přičemž uvolní jen 5–6 cibulí. Podobně odrůda Akepa 5W-P — Mitsch — 80, první triandrus s růžovou pakorunkou za 100 dolarů za cibuli s upozorněním, že je zásoba omezena. U ostatních narcisů se ceny pohybují zpravidla mezi 2–50 dolary. V Anglii jsou ceny novinek vesměs mezi 8–50 librami sterlinku.

Úspěch pěstování narcisů spočívá ve volbě vhodného stanoviště, včasné výsadbě (do mrazů musí zakořenit), ošetření během vegetace a účinné ochrany proti chorobám a škůdcům.

Obliba narcisů, zejména progresivních odrůd, v naší zemi stále stoupá. Prostřednictvím výstav se nové kultivary dostávají do povědomí široké veřejnosti, ale ještě zdaleka nedosahuje náš sortiment narcisů alespoň podprůměrné úrovně vyspělých krajín. Začíná se rozvíjet i naše šlechtění. Na výstavě v Uhřetěvsi bylo možno spatřit křížence př. Jana ŠULY na vysoké zahraniční úrovni. Šlechtění je však časově velmi náročné, neboť narcis ze semene vykvétá za tři až sedm let. Určitě by věci pomohlo ustavení speciální sekce pěstitelů narcisů.

Na návštěvě u kronikáře

Petr Fojtů

Jedna z funkcí ve výboru naší základní specializované organizace je funkce kronikáře. Někdo si může myslet, že je to funkce zbytečná a nepotřebná. Zdrucující většina členů však ví, že je to práce velmi užitečná a také dosti pracná. Vždyť všichni víme, zvláště ti starší, jak ošidné je spoléhat se na svou paměť. Poměrně snadno si vzpomeneme, co bylo loni, ale jak to vypadalo s naší organizací před pěti lety či dokonce deseti lety, to už je mnohem horší. Těžko

si vybavíme kdy a kde byla která výstava, co tam upoutalo, co bylo krásné a co se třeba nepodařilo. Snad vůbec si už nevzpomeneme, které mečíky měly úspěch tam a které jinde, kdo byli ti, kteří pro zdar celosvazové výstavy obětovali dovolenou, dlouhé cesty a spoustu práce, aby výstava byla skutečnou propagací. Byla by neodpustitelná škoda, kdyby všechno to upadlo v zapomenutí.

Kronika je potřebná, ba nutná, vždyť zachovává mnoho o práci a výsledcích naší organizace, na kterou jsou všichni poctiví členové naší organizace hrdí. My, dlouholetí členové, si rádi při jejím čtení zavzpomínáme a ti, co přijdou po nás, snad v ní najdou inspiraci pro další a lepší práci.

Zima je obdobím, v němž my, zahrádkáři, máme přece jen více času a tak jsem se vypravil do Liptálu za našim kronikářem př. Krumpochem. Zastihl jsem jej v dílně, kde dokončoval pěknou dřevěnou poličku. Dřevo a práce s ním je jedním z jeho největších koníčků. Po chvíli sedíme již v pokoji, na stole šálky s kávou, a to je vhodná doba, abych vyzradil důvod své návštěvy a sice dovědět se, jak taková kronika vzniká. Položil jsem proto př. Krumpochovi několik otázek:

Kdy padlo rozhodnutí založit kroniku naší organizace a kdy jste byl tímto úkolem pověřen?

První kronikář byl určen již v roce 1972. Protože se nic nestalo, zvolil výbor v roce 1978 nového kronikáře. Ten však neměl ani do čeho psát, ani neměl žádné materiály a podklady a pro jeho časovou zaneprázdněnost zůstalo vše při starém. Já jsem dostal tento úkol v roce 1980, kdy bylo ve výboru rozhodnuto, že z funkce hospodáře přejdu na funkci kronikáře.

Jak kronika vypadá a jak jste ji získal?

Kronika má pěkné zelené desky se zlateným nápisem KRONIKA ČZS, základní specializované organizace pěstitelů mečíků a kosatců. Je formátu 32×43 cm. Desky byly zhotoveny již dříve a několik let ležely u předsedy organizace. Papír zajistil př. Novák a ostatní drobné pomůcky jsem si opatřil sám.

Čím jste při psaní kroniky začal?

Nejdříve jsem získával informace u býv. předs. př. Pítra Jendy, který mi pak dovezl dva kufry různé korespondence. Již dvě zimy přebírám a vypisuji vše, co si myslím, že by mělo v kronice být zaznamenáno. Získané podněty jsou převážně jen strohé a tak následuje korespondování a doplňování potřebných informací.

Dostáváte požadované informace?

Jistě, dostávám, jen bych potřeboval, aby zpáteční odpovědi byly rychlejší. Někdy to trvá i měsíce, a to velmi zpomaluje mou práci.

Jak je to s fotografiemi?

Z našich hlavních výstav fotografie jsou, ale z výstav místních je jich velmi málo, nebo žádné. Je to velká škoda, protože většina těchto výstav vzniká právě z iniciativy našich členů.

O které výstavy se jedná a kdo by měl fotografie a zprávy dodávat?

Jsou to výstavy v Otrokovcích, Gottwaldově, Slušovicích — dodávat zprávy a fotografie by měl př. Heroudek Jos., z Paskova a Ostravy — př. Slíva Mir., z Uherského Hradiště a Mysločovic — př. Mimránek Petr, ze Studénky — př. Benda Mir., ze Zašové — př. Hruška Jar., Nemyčevsi-Vitiněvsi — př. Podoubský a další ze všech míst, kde se výstavy ať mečíků, či kosatců konají, nebo budou konat.

Nebylo by lepší, kdyby vám posílali informace zodpovědní členové a nečekali až je k tomu vyzvete?

To je cílem mého snažení. Lepší spolupráce se členy naší ZSO by velmi usnadnila a urychlila a samozřejmě také zkvalitnila celkovou úroveň naší kroniky.

Z vašich odpovědí vyplývá, že psát kroniku není práce snadná. Děláte ji rád?

Mám-li říci pravdu, tak jsem se tomu velmi bránil, protože jsem tušil, že s tím bude spousta práce. Vždyť jen dopsat kroniku od počátku existence organizace do dnešních dnů je velká práce. Jsem členem organizace od počátku, ale na některé věci si těžko pamatuji. Také rukopis nemám moc úhledný a tak jde všechno pomalu. K tomu ještě vlastní starosti

s rodinou a mám také další dva koníčky, tak se nedivte, že práce jde pomalu. Nyní, když v kronice zalistuji, tak si teprve uvědomuji, jak se organizace rozrůstala a zdokonalovala. Kolik jsme dokázali udělat zdařilých výstav a kolik krásných sort v poměrně krátké době dokázali vyslechnout naši členové. Zjišťuji dále, že jsme dostali od ÚV ČZS v roce 1973, 1979 a 1982 čestná uznání, co si žádny z nás už neuvědomuje.

Zavírám kroniku s úctou k práci kronikáře, ale také celé naší organizace. Přeji příteli Krumpochovi hodně trpělivosti, mnoho dobrých nápadů nad stránkami kroniky a nám všem hodně bohatou činnost celé organizace, aby dále a více přibývalo úspěchů a tím i krásných stránek v naší kronice.

Moderní publikace

M. a A. Bočkoví

Většina zahrádkářů, ale i pěstitelů a milovníků květin, velice uvítala před léty (v roce 1974—1975), I. vydání publikace „Chemie na zahrádce“. Ještě s větším ohlasem přišla na knižní pult v r. 1976 publikace v druhém vydání, které bylo upravené a doplněné. Autorem i této byl RNDr. Jaroslav Zakopal s kolektivem, kdy vydání vyšlo v nákladu 50 tisíc výtisků, a v krátké době bylo zcela rozprodáno.

Nyní Státní zemědělské nakladatelství již připravilo 3. vydání, které svou moderností a obsahem plně konkuruje zahraniční odborné literatuře. Přináší mnoho nového, jak v přehledných údajích o hnojivech a jejich použití na zahrádce, tak o plevelohubných látkách (herbicidech) a jejich aplikaci, o přípravcích proti neparazitickým, bakteriovým a houbovým chorobám (fungicidům) a v nepo-

slední řadě nechybějí ani přípravky proti škůdcům (insekticidy).

Nové pokyny k míchání hnojiv (zvláště průmyslových), dále vzájemné míchání ochranných přípravků, zásady bezpečnosti práce s těmito a kalendář ochrany rostlin, to činí tuto příručku nepostradatelnou i pro pěstitele mečků a kosatců.

Rychlý rozvoj biologických poznatků a nabídka nových úprav průmyslových hnojiv, vedly autory k přepracování a doplnění jednotlivých kapitol. Obsah knihy byl též rozšířen o návody k lepšímu využití průmyslových hnojiv a doporučení k racionálnímu využití všech přípravků (pesticidů) na principech integrované ochrany rostlin. Kapitoly o chorobách byly doplněny o virové choroby, dále obrázková část knihy byla rozšířena o další tabule příznaků napadení plodů, cibulí a hlíz během skladování! V textu i na tabulích jsou uvedeny hlavní příznaky poškození rostlin, které jsou zásadní pomůckou pro rozhodnutí o způsobu ochrany.

Tato velice poučná příručka přijde na knižní pult v letošním roce, bude mít 384 stran, 62 perokreseb, bude brožovaná a cena činí 25 Kčs.

Nenechme si ujít příležitost k zakoupení i této praktické příručky „Chemie na zahrádce“ autora RNDr. J. Zakopala, RNDr. J. Šedivého a kolektivu. Vždyť i pěstitel květin si sám produkuje různé druhy ovoce a zeleniny, kromě těch svých největších oblíbenců a pak nachází dobrého průvodce právě zde, ke kterému je předně toto knižní vydání určeno...

Upozornění

Příspěvky do Soutěže čtenářů
našeho zpravodaje zasílejte
anonymně, nebudou zveřejněny
ani vyhodnoceny.

Redakční rada

Pěstování mečíků z brutu zakoupeného na výstavách mečíků

Ing. Dalibor Poláček

Při výstavách mečíků si mnozí návštěvníci chtějí koupit hlízy některých vystavovaných odrůd. Neuvědomují si, že mečíky jsou v té době v zemi, takže jejich požadavku nelze vyhovět. Na výstavě je však možno si zakoupit jejich brut - korále. Z nich lze během 1—2 roků dopěstovat květuschopné hlízy. Odpověď, jak při tom postupovat, najdete v tomto návodu.

Brut nebo korále mečíků jsou drobné kuličky o průměru 0,3—1 cm pokryté celé nebo z části slupkou. Narůstají v různém počtu během vegetace okolo mateřské hlízy.

Koupený brut je třeba až do výsadby uložit na suchém a chladném místě, nejlépe ve sklepech. Nesmí zmrznout. Papírové sáčky s brutem je vhodné dát do igelitového sáčku, do kterého jsme předem udělali několik otvorů.

Výsev brutu provedeme podle počasí koncem března, zač. dubna. Vyséváme ho oloupaný, nebo alespoň s narušenou (naprasklou) slupkou. Při loupání se brut nesmí poškodit a je nutno ho během dvou dnů vyset, jinak se znehodnotí vyschnutím. Při loupání vyřadíme všechny změkklé a ztvrdlé kuličky. Zdravý, klíčivost schopný brut, je při rozříznutí na řezné ploše výrazně vlhký, jako by orosený a jeho pleťivo je „pružné“. Jiným, účinným způsobem pro lepší vzházení brutu, je jeho máčení ve studené vodě, po dobu několika dnů těsně před výsadbou. Máčecích metod, cyklů, je několik i v kombinaci s namáčením v teplé vodě. Jejich popis je však mimo rámec tohoto návodu.

Brut mečíků vyséváme do hloubky 3—5 cm podle jeho velikosti a typu půdy. V těžkých půdách mělčeji, v lehkých hlouběji. Výsev se nejlépe provádí do vyhloubené rýhy, a to do dvojfádků tak, aby okolo brutu byl volný prostor cca 1—1,5 cm. Vzdálenost dvojfádků od sebe je 25—30 cm.

Po výsadbě záhon důkladně **zalejeme** a až do vzejití všech rostlin ho udržujeme přiměřeně **vlhký**. Potom zaléváme podle potřeby. Platí zásada, raději méně často, ale vydatně — nejméně 10 l/m². V červnu přihnojíme některým z plných hnojiv, nejlépe ve formě zálivky (Cererit, NPK, Harmavit, Floran, Herbasyn atd.).

Sklizeň malých hlízek provedeme podle stavu porostu koncem září až začátkem října. Po vyrytí odložíme nať, odstříháme kořínky a hlízy sušíme při pokojové teplotě asi 3—4 týdny, nejlépe v papírových krabičkách. Po usušení z nich „odrolíme“ zbytky kořínků a brut. Zbytky kořínků, zejména u malých hlízek, však neodtrháváme, aby na spodku hlízy po jejich odtržení nevznikla příliš velká rána. Takto očištěné hlízy uložíme opět v suchém a chladném sklepech až do výsadby, kterou provedeme na jaře příštího roku. Hlízy sázíme oloupané a mořené některým z fungicidů (Perozin, Fundazol, Dithane M 45) do hloubky 4—7 cm. 40—80 procent hlízek je již květuschopných.

Brut koupený na výstavě pochází z loňské podzimní sklizně, takže jedno vegetační období byl nevysázený. Z toho důvodu je procento klíčivosti částečně sníženo. V sáčku je proto počet kusů brutů zvýšen. Při dodržení těchto základních pěstitelských rad je úspěch zaručen. Je výhodné pěstovat mečíky podle odrůd nebo alespoň podle barev — nesmíchávat je.

Soutěž čtenářů

Balada o mečíkáři

Arnošt Hajduček

Měl své velké hobby a nebyl jediný, kdo zbožňoval krásné květiny.

Jedny u něj přece měly velký prim, ne, nebyly to různé druhy kopretin, docela tiše, bez velkého povyku zaprodal svou duši kráse mečíků.

Ve snu se mu o mečíkách zdálo, až konečně přišlo vytožené ráno, hlízy pak sázel předpisově do řad, svou práci konal jak posvátný obřad a jak prvé hlízy pěkně vyrašily, byl hned zcela jiný, ba i roztomilý.

Okopával, plel, tam rochu přihnojil, aby příští den žíznicí zas napojil. Pak přišel čas, kdy přiblížil se k cíli, na záhoně se první květy objevily. To byl ten čas, o kterém dlouho sníval, to nevydržel, zas do poupat se díval.

Když pak prvé květy se již rozevřely, stál nad tou krásou celý rozechvělý, kombinaci barev co zde různých bylo, ze zvlíněných krásek se mu čelo orosilo. Těšil se na další jako malé dítě, příští den zas vstával brzy po úsvitě.

Tohle se mu také někdy stalo, když novinky sháněl, kde se všude dalo, nebyl každým květem stejně okouzlený, ač kapesným byly dosti oceněny, postrádaly hodně z překrásného popisu, dal jim proto značku „trvalého odpisu“.

Také do vázy si krásných květů vzal, teď před nimi stojí jako malý král. Pochopit jen mohou, kdo mečíky zbožňují, jak nás jejich krása neskonale opojí. Ať Ti krásně rostou, máš jich plnou hlavu, přines svoji chloubu brzy na výstavu.

Pak na podzim, když všude ubývalo mízy, opatrně vybíral své oblíbené hlízy. Čistil, mořil, sušil, vše pečlivě třídil, očima jak ostříž po nemocných slídlil. Stávalo se někdy, osud byl dost krutý, nejkrásnější mečík měl jenom dva bruty.

V zimě se zas laskal s hlízkami a jmény, někomu by se zdálo, že je pomatený. Krabiček a sáčků, těch měl plnou bednu, nejraději by byl, aby kvetly v lednu, tak byl nedočkavý na ukrytou krásu, jak žíznivý v poušti na spásnou oázu.

Jen buď trpělivý, zas se dočkáš jara, pak písnička začne nová i ta stará. Opatří teď rychle sobě do vínku nějakou tu zaručeně „senza“ novinku. Zde balada končí nejsem žádný lhář, to prožívá stejně každý pravý mečíkář.

Společenská kronika

Významná životní jubilea oslavují v měsících lednu až dubnu 1984 naši přátelé — milovníci květin.

50 let

STANISLAV PODOUBSKÝ, Nemyčeves
Ing. VILMA FURDIKOVÁ, Bratislava
OLDŘICH ŠTRAJT, Olomouc
JOSEF KOŽENÝ, Jičín

55 let

FRANTIŠEK HEJDUK, Plzeň
JAROSLAV JANKŮ, Bohuslavice

60 let

JULIUS BEŇO, Bratislava

LUDVÍK BOČEK, Žďár n. Sázavou
JIRÍ DVORÁK, České Budějovice
JIRÍ VÝSTUP, Radenin
JIRÍ KRUPÍČKA, Praha 9

65 let

VÁCLAV LAPÁČEK, Buštěhrad
OLDŘICH KNESL, Horní Slavkov

70 let

KAREL KARÁSEK, Městec Králové

76 let

JOSEF KUKLA, Lovčice
BOHUSLAV MRÁZ, Hulín

77 let

HYNEK SLĀMA, Prostějov
Ing. OTTO TASZEK, Havířov

83 let

FRANTIŠEK PETRÁČEK, Libkovice